

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – januari 2024

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand januari.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Ministers debatteren over het transparanter maken van lobbying om buitenlandse inmenging tegen te gaan

De Raad debatteerde over een recent voorstel van richtlijn over nieuwe regels voor organisaties in EU-lidstaten die belangen vertegenwoordigen van regeringen van landen buiten de EU, zoals bijvoorbeeld lobbykantoren, om lobbyen transparanter te maken en buitenlandse inmenging tegen te gaan. Dergelijke organisaties zullen zich moeten inschrijven in een transparantieregister in elk EU-land waar ze actief zijn. Een deel van de informatie in deze registers zal openbaar zijn om transparantie en democratische verantwoording mogelijk te maken. De ministers spraken tijdens het debat hun steun uit voor de doelstelling van het voorstel en vermeldde het belang van een afweging van de gevolgen van de voorgestelde richtlijn voor het maatschappelijk middenveld, het waarborgen van de doeltreffendheid en het vermijden van administratieve lasten. Verscheidene ministers stelden vragen bij de door de Commissie voorgestelde volledige harmonisatie.

1.2 Commissie publiceert economisch veiligheidspakket en doet voorstel voor de verlenging van autonome handelsmaatregelen voor Oekraïne en Moldavië

Op 22 en 23 januari vond de informele Raad Handel plaats, die voornamelijk in het thema stond van de voorbereiding voor de 13de ministeriële conferentie van de WTO (van 25 tot 29 februari in Abu Dhabi). Verder lanceerde de Commissie in de maand januari verschillende nieuwe initiatieven. Zo publiceerde de Commissie een voorstel om de opschorting van invoerrechten en quota op Oekraïense export naar de EU met nog een jaar te verlengen, en tegelijkertijd de bescherming van gevoelige EU-landbouwproducten te versterken. Het voorstel omvat extra vrijwaringsmaatregelen voor de meest gevoelige producten: gevoegte, eieren en suiker. Daarnaast ligt nog een voorstel op tafel om de autonome handelsmaatregelen ten aanzien van Moldavië met één jaar te verlengen. Zowel de Raad als het Europees Parlement moeten de voorstellen nog goedkeuren, zodat de maatregelen in werking kunnen treden wanneer de huidige vervallen, respectievelijk in juni en juli van dit jaar. Ten slotte stelde de Commissie haar economisch veiligheidspakket voor waarin ze onder meer voorstelt om lidstaten en stakeholders te consulteren over een initiatief tot het analyseren van risico's voor uitgaande investeringen.

1.3 Ministers Sociale Zaken bespreken hoe Europese Pijler voor Sociale Rechten plaats kan krijgen in toekomstige EU strategische agenda

Op 11 en 12 januari vond de Informele Raad van Werkgelegenheid en Sociale Zaken plaats in Namen. Op de eerste dag concentreerden de discussies zich op het versterken van de implementatie van de Europese pijler van sociale rechten. Tijdens de plenaire sessie lag de focus op "*How should the European Pillar of Social Rights be reflected in the future EU strategic agenda?*". Vervolgens waren er verschillende breakout sessions over o.m. arbeidstekorten en sociale bescherming. Op 12 januari besprak men de *social Convergence and Social Justice beyond the EU-borders* (met directeur-generaal ILO en de ministers van Werkgelegenheid van twee kandidaat-lidstaten, UA en MD) en "*a stronger Social Pillar for a stronger economic governance*". Deze discussies hebben geholpen om richting te geven aan toekomstige werkzaamheden in het kader van het BE EUVZP, in het bijzonder aan de voorbereiding van de interinstitutionele verklaring van "La Hulpe" over de verdere implementatie van de Europese pijler van sociale rechten en de toekomstige Europese sociale agenda, alsook de voorbereiding van de gezamenlijke Raad ECOFIN-EPSCO op 12 maart.

1.4 Eurogroep bespreekt economisch beleid en concurrentievermogen eurozone

Op 15 januari bespraken de ministers de ontwerpaanbevelingen over het economisch beleid van de eurozone voor 2024, voorafgaand aan de goedkeuring tijdens de Raad ECOFIN van 16 januari. Verder besprak de Eurogroep voor een tweede keer het extern concurrentievermogen van de eurozone. De ministers besteedden

daarbij vooral aandacht aan de energieprijfsfluctuaties in de eurozone, de gevolgen daarvan voor de economie en de toekomstige beleidsoplossingen. Er werd daarbij gekeken naar de nood aan diversificatie van energiebronnen, meer hernieuwbare energie, vooruitgang bij het koolstofvrij maken van de economie, en interconnecties op de Europese elektriciteitsmarkt. Het IMF presenteerde ten slotte ook haar tussentijdse resultaten van zijn evaluatie van de eurozone in het kader van artikel IV. Dit artikel schrijft (jaarlijkse) bilaterale discussies met haar leden voor over de economische ontwikkelingen en het beleid.

1.5 Informele raad Leefmilieu focust op aanpassing aan klimaatverandering, rechtvaardige transitie en circulaire economie

De EU-ministers van leefmilieu kwamen op 15 en 16 januari samen voor de informele raad leefmilieu. De eerste werksessie was gewijd aan de aanpassing aan de klimaatverandering. Verschillende ministers wezen op het belang van op natuur gebaseerde oplossingen en “water resilience” om de gevolgen van klimaatverandering (overstromingen, droogte, hittestress...) te helpen opvangen. De uitvoerend directeur van het Europees Milieuagentschap blikte vooruit naar het “EU Climate Risk Assessment” (EUCRA) rapport dat in april 2024 verwacht wordt. Klimaatcommissaris Hoekstra en verschillende ministers wezen er ook op dat dit onderwerp onder de aandacht dient te komen van verschillende andere sectorraden, zoals Landbouw, Transport, Gezondheid, Ecofin. De tweede werksessie was gewijd aan de nood aan sociaal rechtvaardige transitie richting een klimaatneutrale, duurzame, niet-giftige, circulaire samenleving en economie tegen 2050. De derde werksessie vestigde de aandacht op het belang van een transitie naar een circulaire economie en samenleving om de *triple crisis* (klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, vervuiling) tegen te gaan. Ten slotte was het lunchdebat gewijd aan mogelijke maatregelen die in de volgende EU-legislatuur genomen moeten worden om het EU-klimaatbeleid te doen verdergaan op de meest kostenefficiënte manier.

1.6 ECOFIN bespreekt prioriteiten Belgisch voorzitterschap, Europees Semester en Oekraïne

Tijdens de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) van 16 januari stelde het Belgisch voorzitterschap zijn werkprogramma voor. Voor ECOFIN ligt de focus op het afronden van de onderhandelingen over de herziening van de economische *governance*, de voortzetting van de financiële steun aan Oekraïne, de herziening van het Meerjarig Financieel Kader en de verdieping van de bankenunie en de kapitaal-markten-unie. Verder bespraken de ministers de financiële steun aan Oekraïne en het lopende onderzoek naar de mogelijkheid om bevroren en geblokkeerde activa te gebruiken. Zowat alle lidstaten riepen op tot een dringend akkoord over de Oekraïnefaciliteit. Daarnaast keurde de Raad in het kader van het Europees Semester conclusies goed over het waarschuwingsmechanismeverslag 2024, de duurzame groeianalyse 2024 en het economisch beleid van de eurozone 2024. In maart moeten deze aanbevelingen het fiat van de Europese Raad krijgen waarna ze in de Raad ECOFIN kunnen worden aangenomen.

1.7 Ministers van Buitenlandse Zaken bespreken de nood aan (militaire) steun aan Oekraïne

Op 22 januari besprak de Raad Buitenlandse Zaken de Russische agressie in Oekraïne, de situatie in het Midden-Oosten, alsook de situatie in Armenië – Azerbeidzjan. De Oekraïense Buitenlandminister Dmytro Koeleba was aanwezig via videoverbinding en briefte zijn EU-collega's over de laatste ontwikkelingen. Op 30 en 31 januari vond een Informele Raad Defensie plaats waar men praatte over de militaire EU-steun aan Oekraïne, met name via de Europese Vredesfaciliteit (EPF) en de EU militaire assistentiemissie (EUMAM). Daarnaast besprak de Raad Buitenlandse Zaken de situatie in het Midden-Oosten en hield afzonderlijke gedachtewisselingen over dit onderwerp met de minister van Buitenlandse Zaken van Israël, de minister van Buitenlandse Zaken van Saoedi-Arabië, van Jordanië, van Egypte en de secretaris-generaal van de Arabische Liga, alsook de minister van Buitenlandse Zaken van de Palestijnse Autoriteit, die allen werden uitgenodigd door HRVP Borell. Vlaanderen

riep de EU reeds eerder op om waar mogelijk een bemiddelende rol te spelen. De rampzalige situatie in Gaza werd belicht en de EU-ministers bespraken de Peace Day Effort met de regionale partners.

1.8 Landbouwministers tonen solidariteit met Oekraïne

Op 23 januari ging de eerste Raad Landbouw onder Belgisch voorzitterschap door. Het belangrijkste onderwerp op de agenda waren de handelskwesties. De landbouwcommissaris Wojciechowski gaf een overzicht van de meest recente ontwikkelingen in lopende handelsdossiers. Onder dit punt gaf hij te kennen dat de Europese Commissie in de dagen na de Raad een beslissing zou nemen over de verlenging van de handelsliberaliserende maatregelen voor de invoer van landbouwproducten uit Oekraïne. Door de toegenomen invoer en concurrentie met lokale producten creëert dit bezorgdheid in voornamelijk de buurlanden van Oekraïne, maar in toenemende mate ook in de rest van de EU. De lidstaten bleven Oekraïne steunen, ondanks de soms nadelige gevolgen voor enkele gevoelige landbouwsectoren. Verder wensen de lidstaten een stabiele handelsrelatie met Oekraïne op lange termijn, met de nadruk op wederkerigheid en goede monitoring. Ten slotte faciliteerde het Belgisch voorzitterschap, op verzoek van de Vlaamse overheid, de vraag van onder andere Nederland om het gebruik van RENURE meststoffen te stimuleren. Dit kan een alternatief zijn voor klassieke meststoffen.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In januari 2024 werden twee voorstellen van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- De Europese ondernemingsraden en de effectieve handhaving van transnationale informatie- en raadplegingsrechten
- De geharmoniseerde River Information Services (RIS) op de binnenwateren in de Gemeenschap

In januari 2024 werden vijf voorstellen van verordeningen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- Geleidelijke invoering van Eudamed, de informatieverplichting bij onderbreking van de levering en de overgangsbepalingen voor bepaalde medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek
- De screening van buitenlandse investeringen in de Unie
- EuroHPC-initiatief voor start-ups ter bevordering van Europees leiderschap op het gebied van betrouwbare AI.
- Handelsliberaliseringsmaatregelen ter aanvulling van de handelsconcessies voor Oekraïense producten in het kader van de Associatieovereenkomst
- Handelsliberaliseringsmaatregelen ter aanvulling van de handelsconcessies voor producten uit de Republiek Moldavië in het kader van de associatieovereenkomst

2.2. Aangenomen richtlijnen

In januari 2024 werden vier aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- d Vrijstelling voor cadmium en lood in plastic profielen voor elektrische en elektronische ramen en deuren
- Bijwerking van de lijst van defensiegerelateerde producten
- Rapportage van emissieprognoses voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen

- Minimale diepte van markeringen op vuurwapens en essentiële onderdelen

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert éénmaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het “Vlaams scorebord”.

Vlaams scorebord juni 2024

Het Vlaams scorebord van juni 2024 telt 8 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan is 1 richtlijn reeds omgezet.

Vlaams scorebord december 2024

Het Vlaams scorebord van december 2024 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

Vlaams scorebord juni 2025

Het Vlaams scorebord van juni 2025 telt 3 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in januari 2024 nog maatregelen nemen in 20 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

7 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

13 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in januari 2024 betrokken in 20 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

15 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31. 01. 2023	28. 02. 2023	31. 03. 2023	30. 04. 2023	31. 05. 2023	30. 06. 2023	31. 08. 2023	30. 09. 2023	31. 10. 2023	30. 11. 2023	31. 12. 2023	31. 01. 2024
Ingebrekestellingen	11	11	11	11	10	10	10	8	8	10	9	10
Met redenen omklede adviezen	9	9	9	11	12	12	9	11	11	10	10	9
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	20	20	20	22	22	22	19	19	19	20	19	20

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management